

Plans i dinamització

Viure a Catalunya, una eina didàctica**Autora**

Montserrat Gimeno

Secretaria de Política Lingüística

L'article aborda un dels materials didàctics que més ha evolucionat i s'ha utilitzat en la formació en llengua catalana, *Viure a Catalunya*. Concebut inicialment com un recurs per a turistes denominat *Vacances a Catalunya*, ha servit de base per a nombroses publicacions, una col·lecció de làmines i un joc. L'article en descriu tant els antecedents com les derivacions que ha tingut.

Viure a Catalunya, una eina didàctica

Viure a Catalunya és una col·lecció de materials didàctics destinada tant a aprenents com a professors de català de l'àmbit de l'acolliment lingüístic. Va néixer amb la voluntat de ser una eina útil per a l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua i amb un fons metodològic orientat a la promoció de l'ús i la comunicació de la llengua catalana en l'entorn social i cultural del nostre país i, alhora, facilitar un intercanvi comunicatiu des de les diferents llengües que conviuen a Catalunya.

Antecedents

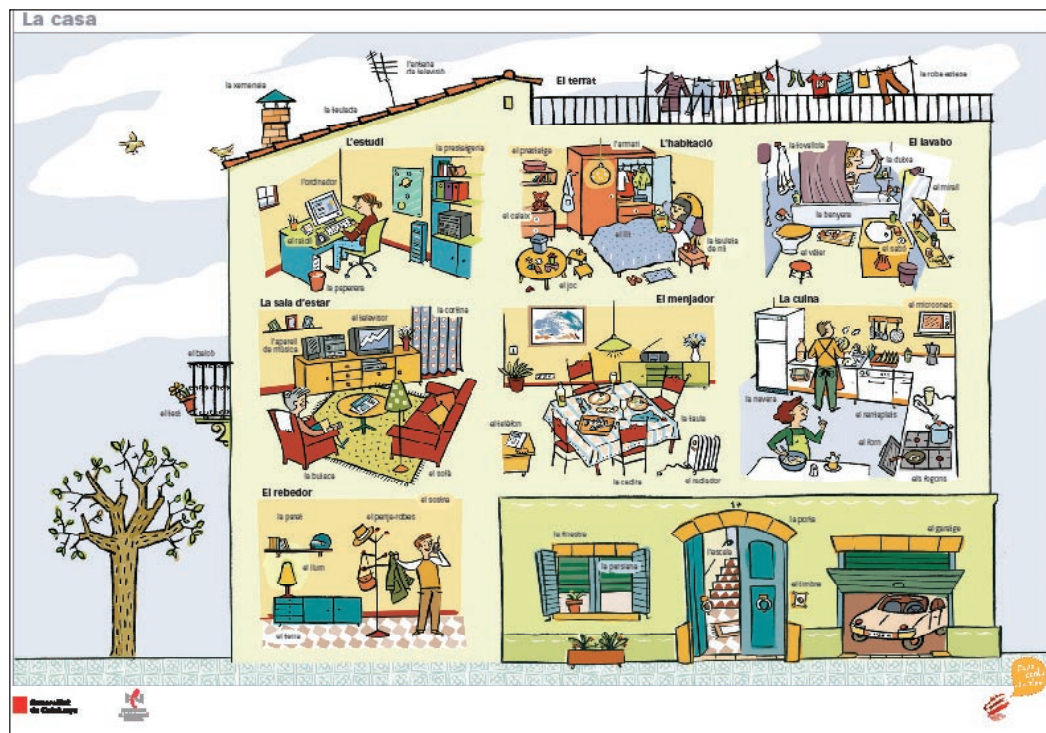
L'origen d'aquest material es remunta al final dels anys vuitanta, en què la Diputació de Girona inicia la publicació d'una col·lecció de diferents vocabularis en imatges amb l'objectiu d'impulsar l'ús de la llengua a les comarques gironines. N'és el primer número *Vacances a Catalunya*, que s'ofereix gratuïtament als turistes que vénen de vacances a Girona per ajudar-los a entendre el català i, així, facilitar-los la seva estada entre nosaltres. Cada un dels llibrets conté una presentació breu sobre Catalunya i la llengua catalana, en cinc llengües, a més del català, un vocabulari bàsic organitzat en diferents àrees temàtiques i un últim apartat de frases d'ús corrent. Els números 2 i 3 de la col·lecció són vocabularis sobre l'automòbil i a partir d'aquí la col·lecció ja no continua.

Després de l'èxit obtingut, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Girona acorden editar conjuntament *Vacances a Catalunya*, revisat i actualitzat, per fer-ne una distribució per tot el territori català; en aquesta edició, col·labora també el Departament de Comerç, Consum i Turisme.

L'any 1992 la Direcció General de Política Lingüística del Departament de Cultura assumeix l'edició i distribució d'aquests materials.

La demanda creixent d'exemplars de *Vacances a Catalunya* per part de persones que vénen a Catalunya i volen aprendre català i per part dels professors que veuen en aquests materials una ajuda per a les seves classes en fa necessària una nova edició revisada i ampliada perquè es pugui utilitzar, també, a l'aula. Per això, l'any 1998 se'n prepara una nova edició, en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística, amb un canvi de disseny i de format. Se'n fa un tiratge de 5.000 exemplars, destinats a la formació d'adults, sobretot per als nivells inicials, per

Una de les làmines, il·lustrada per
Marta Pau

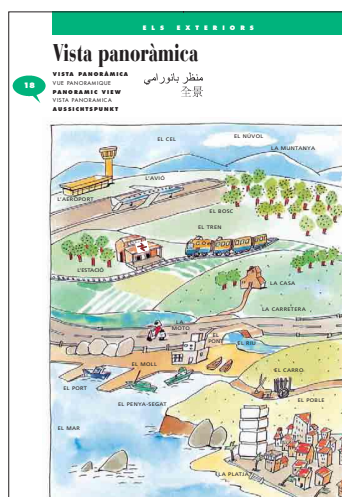
a persones d'immigració recent de diferents col·lectius, i destinat també a les persones que ho sol·liciten de manera individual. L'any 2000 se'n fa una reedició de 5.000 exemplars.

Davant del nombre d'exemplars distribuïts i dels col·lectius que els demanen, es planteja de convertir-lo en material específic adreçat a persones que acaben d'arribar a Catalunya i, sobretot, per utilitzar-lo com a material d'aprenentatge de la llengua a l'aula. Al setembre del 2002 en surt una edició revisada, novament, i ampliada que canvia el nom de *Vacances a Catalunya. Vocabulari en imatges* per *Viure a Catalunya. Vocabulari en imatges*. Aquesta nova edició conté més de mil paraules en català, que apareixen associades a una il·lustració, i inclou elements de multiculturalitat relacionats amb les necessitats dels col·lectius de nova immigració. Les il·lustracions s'agrupen en 81 làmines temàtiques, que porten el títol en català, castellà, francès, anglès, italià, alemany, àrab i xinès. S'hi afegeix un recull de les frases d'ús més corrent, també en aquestes llengües. Aquesta versió s'ofereix per Internet en format PDF a la pàgina de la Llengua Catalana de la Secretaria de Política Lingüística.

Viure a Catalunya, col·lecció de materials didàctics

Viure a Catalunya Vocabulari en imatges inicia la col·lecció de materials didàctics destinats a l'aprenentatge del català en aquests nivells inicials, en l'àmbit de l'acolliment lingüístic. El nom genèric de la col·lecció *Viure a Catalunya* amplia l'entorn d'utilització i ens situa en el viure cada dia en una societat catalana amb ganes de comunicar-se amb tothom. El disseny exterior canvia i es converteix en una pàgina plena de bafarades que promouen el diàleg.

El segon volum *Viure a Catalunya. Comencem a parlar* parteix de la proposta temàtica i de continguts del català inicial, base de les programacions de l'acolliment lingüístic. Es proposa oferir tot un seguit de diàlegs extrets de diferents situacions de la vida diària. S'organitza en unitats a l'entorn de deu temes: les persones, els llocs, la casa i l'entorn, les hores i els dies, la feina, el mercat i les botigues, el menjar, els serveis, la salut i el lleure. Completen les unitats paraules o frases per recordar i activitats per resoldre. De tots els diàlegs, se n'han triat els més representatius

Pàgina del vocabulari en imatges, il·lustrada per Montse Ginesta

i s'han enregistrat en un CD-ROM amb la locució feta amb veus de persones que parlen bé el català, però amb un accent diferent segons la seva procedència lingüística.

Un nou material de la col·lecció, *Viure a Catalunya. Làmines*, recull els temes centrals del *Vocabulari en imatges* i proposa deu làmines per treballar el llenguatge des de diferents situacions comunicatives de la vida quotidiana. Està pensat com a material d'aula per als cursos de nivell inicial (acolliment lingüístic) i nivell bàsic. Els temes tractats són: la casa; el parc; el bar i el restaurant; la ciutat; la muntanya i el camp; la platja i el port; el mercat i el supermercat; el temps; els transports, i els oficis.

Les làmines, a més de ser una finestra oberta a l'exterior, poden ser l'inici del treball a classe, un punt de partida per ampliar vocabulari, per practicar la fonètica, per millorar el discurs... És a dir, ajuden a desenvolupar les competències bàsiques de l'aprenent, com la comprensió oral, la comprensió lectora, l'expressió oral i, fins i tot, segons com es proposi l'activitat, l'expressió escrita.

Les làmines s'han editat en format cartell en català i en occità en la seva variant aranesa (2007). Per facilitar la tasca del professorat es poden trobar, en DIN A4, en PDF al web de la SPL en dues versions: amb els noms impresos i sense els noms.

Els continguts han estat preparats des de la Secretaria de Política Lingüística en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística i el Servei d'Ensenyament del Català del Departament d'Educació, i les il·lustracions són de Marta Pau.

Viure a Catalunya. Comencem a parlar i les llengües dels nous immigrants

S'inicia un nou producte de la col·lecció quan des de la Secretaria per a la Immigració s'encarrega a la Secretaria de Política Lingüística l'elaboració d'uns materials auditius destinats a les persones xineses novingudes a Catalunya amb l'objectiu de facilitar la comprensió del català a un col·lectiu que viu i treballa al nostre país i que la feina que fa, molt sovint, és en un àmbit laboral relacionat amb l'atenció al públic.

Per poder atendre ben ràpidament la demanda, es pren l'àudio del *Comencem a parlar* per fer-ne una adaptació per a aprenents xinesos. En aquesta versió s'han traduït tots els diàlegs que hi ha enregistrats en el CD-ROM i s'han enregistrat en xinès per poder entendre bé els diàlegs en català. Després de cada frase en català, hi ha la de xinès.

Al final de cada diàleg es proposa una activitat d'escolta i repeteix: se sent la frase en català i es deixa un temps per poder-la repetir.

Com a complement i per poder seguir la part auditiva, s'ha fet un llibret amb la transcripció dels diàlegs enregistrats tant en català com en xinès mandarí, del CD-ROM.

El projecte s'ampliarà amb una primera part on es descriuen alguns aspectes sobre el català com a llengua d'aprenentatge i com a llengua de comunicació i de relació amb la societat d'acollida. Es presenten els sons del català, un vocabulari bàsic i unes estructures molt elementals relacionades amb els temes del *Comencem a parlar*, i també s'hi introdueixen alguns diàlegs a l'entorn del món laboral. Tot pensat per a una versió àudio que després es transcriurà per a una millor comprensió.

En aquests moments es prepara una versió en àrab amb la mateixa estructura. Continuarà la col·lecció amb les versions destinades a altres llengües: urdu, amazic, etc., amb el convenciment que seran de gran utilitat.

Noves eines per al professorat dins la col·lecció

A més de les versions del *Comencem a parlar* adaptat per a l'aprenentatge del català a persones

Coberta del vocabulari en imatges

que provenen de llengües diferents, es prepara una **Guia didàctica** per treballar les làmines a l'aula. Aquesta guia té l'objectiu d'oferir al professorat dels cursos d'acolliment lingüístic i bàsics un seguit de recursos per facilitar-ne la utilització. A més d'una introducció on es descriuen la utilitat de la guia i aspectes metodològics i didàctics, es presenten diferents apartats:

- **continguts de lèxic** com són substantius, adjectius, accions, adverbis;
- **funcions comunicatives**, les seves estructures i els exponents lingüístics corresponents **situacions comunicatives**, que donen joc per treballar la descripció de la situació, dels personatges que hi intervenen i el seu context i permeten, també, fer jocs de simulació i de rol;
- **aspectes socioculturals** de la vida quotidiana, sobre les relacions socials, sobre la cultura tradicional, etc.;
- i, finalment, un recull d'activitats presentades segons la tipologia d'exercicis i segons les habilitats lingüístiques i els continguts que treballen.

Mostra del material adreçat a la població xinesa

LES PERSONES	人们
<p>Diàleg A</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bona tarda. Disculpi, vostè és la senyora Riccetti? • No, s'equivoca. Jo em dic Font. La persona que busca és aquella senyora d'allà. 	<p>对话 A</p> <ul style="list-style-type: none"> • 下午好。打扰一下，您是Riccetti女士吗？ • 不是，您弄错了。我是Font。您找的人是那边的那位女士。
<p>Diàleg B</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jo sóc l'Ingrid. I tu, qui ets? • Em dic Pau. Sóc el cap de vendes. I aquella, qui és? • No la coneixes? És la Marta! És d'Olot. 	<p>对话 B</p> <ul style="list-style-type: none"> • 我叫Ingrid。你呢，你是谁？ • 我叫Pau。我是销售负责人。那位女士是谁？ • 你不认识她吗？她是Marta！她来自Olot。
<p>Diàleg C</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hola, Manel. • Hola, Andrea. Com va això? • Mira, anar fent. Et presento el senyor Etxebarria. • Molt de gust. • Igualment. 	<p>对话 C</p> <ul style="list-style-type: none"> • 你好，Manel。 • 你好，Andrea。你过得怎么样？ • 还行，我给你介绍Etxebarria先生。 • 非常荣幸认识您。 • 我也是。

A partir de la **Guia didàctica** va sorgir la idea de fer un joc per treballar amb les imatges de les làmines. El joc consisteix a relacionar el lèxic amb la reproducció de la imatge corresponent a la paraula que hi ha dibuixada a les làmines a partir d'uns cartonets il·lustrats. A la capsa del joc, hi aniran les instruccions dels jocs i un DVD amb les làmines i la guia.

Vist amb perspectiva, aquest conjunt de recursos pensats per ajudar a aprendre llengua les persones nouvingudes i el professorat que imparteixen les classes mostra una evolució dels materials que s'han utilitzat a l'aula. D'uns llibrets senzills i uns gràfics poc acolorits pensats per a turistes, s'ha passat a un canvi de disseny, de paper i de destinataris a mesura que s'anaven fent noves edicions. En un moment en què s'han incorporat les noves tecnologies, s'han penjat tots aquests materials a Internet i s'ha reproduït en format MP3 l'àudio en diverses llengües.

El nombre d'exemplars repartits del *Vocabulari en imatges* és pràcticament in comptable, ha arribat a tot arreu a turistes, alumnes, professors, associacions, ajuntaments, cursos...

Comencem a parlar, amb la novetat de l'àudio, ha estat molt útil a l'aula i segueix molt de prop l'última edició del vocabulari. S'han publicat 10.000 exemplars de la versió xinesa.

Les làmines han estat repartides a les aules d'acollida dels centres d'ensenyament i a les aules de formació de persones adultes. En l'àmbit de la normalització lingüística, el CPNL les ha repartides als seus centres i les seves oficines i tothom qui ho ha demanat n'ha disposat d'un joc en format cartell. L'èxit ha estat molt gran i la possibilitat de baixar-les d'Internet n'ha potenciat la utilització.

Esperem que les novetats que surtin aquest any tinguin la mateixa bona acollida.

